

2013. december 12., csütörtök

P7_TA(2013)0604

Srí Lanka helyzete

Az Európai Parlament 2013. december 12-i állásfoglalása a Srí Lanka-i helyzetről (2013/2982(RSP))

(2016/C 468/31)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Srí Lanka-i helyzetről szóló 2009. október 22-i ⁽¹⁾ és 2011. május 12-i ⁽²⁾ állásfoglalására,
  - tekintettel a Srí Lanka-i tanulságokkal és megbékéléssel foglalkozó bizottság 2011. novemberi végleges jelentésére,
  - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának „A megbékélés és az elszámoltathatóság előmozdítása Srí Lankán” című 2013. március 18-i és 2012. március 22-i határozataira,
  - tekintettel az ENSZ főtitkára által létrehozott, a Srí Lanka-i háború végső szakaszában és azt követően az ENSZ Srí Lanka-i fellépésének belső kivizsgálásával foglalkozó szakmai testület 2012. novemberi jelentésére, amely azt kívánta feltárni, hogy a nemzetközi közösség miért nem tudta megvédeni a polgári lakosságot a kiterjedt humanitárius és emberi jogi jogsértésekkel szemben,
  - tekintettel az ENSZ emberi jogi főbiztosa, Navi Pillay 2013. augusztus 31-i nyilatkozatára és az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának benyújtott 2013. szeptember 25-i jelentésére,
  - tekintettel az éhezés elleni francia jótékonyági segélyszervezet jelentésére, amely beszámol arról, hogy 2006-ban az északon fekvő Muttur városában dolgozó személyzetének 17 tagját kivégezték,
  - tekintettel az Európai Unió 2012. december 5-i helyi nyilatkozatára ⁽³⁾ a jogállamiság elvéről Srí Lankán,
  - tekintettel a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, Catherine Ashtonnak az EU nevében tett 2013. január 18-i nyilatkozatára a Srí Lanka legfelső bíróságának volt elnöke, Shirani Bandaranayake ellen indított közjogi felelősségre vonási eljárásról,
  - tekintettel a Nemzetközösség kormányfőinek Colombóban megrendezett csúcstalálkozójának és az Egyesült Királyság miniszterelnökének, David Cameronnak a felszólítására, hogy indítsanak független vizsgálatot a háborús bűncselekményre utaló állítások kivizsgálására,
  - tekintettel a Srí Lanka által is aláírt egyezményekre, nevezetesen a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára, a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára, a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni egyezményre, a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló nemzetközi egyezményre, a népiirtás büntetvények megelőzéséről és megbüntetéséről szóló egyezményre, a gyermekek jogairól szóló egyezményre, a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések (diszkrimináció) minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményre és a korrupció elleni egyezményre,
  - tekintettel eljárási szabályzata 122 cikkének (5) bekezdésére és 110. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel az ország északi részén a Srí Lanka-i kormány és a szeparatista Tamil Eelam Felszabadító Tigrisei (LTTE) közötti évtizedes konfliktus 2009 májusában az utóbbi vereségével és megadásával, valamint vezetőik halálával végződött;

⁽¹⁾ HL C 265. E, 2010.9.30., 29. o.

⁽²⁾ HL C 377. E, 2012.12.7., 156. o.

⁽³⁾ http://eeas.europa.eu/delegations/sri_lanka/documents/press_corner/20121205_en.pdf

2013. december 12., csütörtök

- B. mivel a konfliktus utolsó hónapjaiban a civil területeken folyt intenzív harcok a becslések szerint civilek tízezreinek halálát és sebesülését okozták, 6 ezren pedig eltűntek;
- C. mivel 2009. május 23-án az ENSZ főtítkára, Ban Ki-moon és Srí Lanka elnöke, Mahinda Rajapaksa közös nyilatkozatot írt alá, amelyben a Srí Lanka-i kormány beleegyezett, hogy intézkedéseket hoz a 26 évig tartó belső konfliktus végső szakaszában elkövetett állítólagos háborús bűncselekmények és az emberiség elleni bűncselekmények elszámoltathatóságának garantálására;
- D. mivel 2010. május 15-én Rajapaksa elnök kinevezett egy, a Srí Lanka-i tanulságokkal és megbékéléssel foglalkozó bizottságot (LLRC); mivel a tény, hogy a beszámolók szerint rengeteg ember kereste fel saját elhatározásából a bizottságot, jól mutatja a konfliktussal kapcsolatos nemzeti párbeszéd iránti erős vágyat és igényt;
- E. mivel az ENSZ szakértői bizottsága 2011. április 26-i jelentésében megállapította, hogy hitelt érdemlő jelentések szerint mind a kormánycsapatok, mind az LTTE követett el háborús bűncselekményeket a 2009 májusát – amikor a kormányerők bejelentették a szeparatisták feletti győzelmüket – megelőző hónapokban;
- F. mivel a tény, hogy e jelentés nagyon komoly állításokat tartalmazott, és hogy az események pontos felmérésére irányuló nemzetközi kampány folytatódik, többek között a Nemzetközösség kormányfőinek nemrégiben megrendezett csúcstalálkozóján, kiemeli azt az igényt, hogy a problémát még azelőtt kell megoldani, hogy Srí Lankán tartós megbékélést lehetne elérni;
- G. mivel Srí Lankán országos népszámlálás kezdődött, hogy a konfliktus során meghalt és megsebesült civilek és vagyoni károk arányáról és körülményeiről közvetlenül lehessen adatokat szerezni az LLRC-jelentés fő ajánlásaival összhangban;
- H. mivel 2013 augusztusában elnöki vizsgálóbizottság alakult, hogy kivizsgálják az 1990 és 2009 között az északi és keleti tartományokban történt eltűnési eseteket és beszámoljanak azokról;
- I. mivel 2013. szeptember 25-én Navi Pillay felszólította a Srí Lanka-i kormányt, hogy mielőtt benyújtja országjelentését az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának a 2014. márciusi ülésen, kötelezze el magát egy kézzelfogható eredményekhez és az egyes elkövetők vádemeléséhez vezető, hiteles nemzeti folyamat mellett, különben a nemzetközi közösségre hárul az a kötelesség, hogy saját vizsgálati mechanizmusát elindítsa;
- J. mivel a háború végső szakaszában az ENSZ Srí Lanka-i fellépésének belső kivizsgálásával foglalkozó szakmai testület arra a következtetésre jutott, hogy az ENSZ szervezetei nem voltak képesek megvédeni azok jogait, akiknek a segítségére siettek, és ez azt jelenti, hogy az ENSZ kudarcot vallott az intézményként megbízatási körébe tartozó védelmi feladatok elvégzésében;
1. elismerését fejezi ki az egész Srí Lanka-i népesség nagy megkönnyebbülését jelentő béke elérése kapcsán, és elismeri a Srí Lanka-i kormánynak a nemzetközi közösség támogatásával tett arra irányuló erőfeszítéseit, hogy újjáépítse az infrastruktúrát és visszatelepítse az országon belül lakóhelyét elhagyni kényszerült 400 000 személy túlnyomó részét;
  2. tudomásul veszi az előrelépést a millenniumi fejlesztési célok elérésében, a háromnyelvű politikát, azaz a sinhala, tamil és angol nyelv oktatását a közalkalmazottaknak, valamint a friss döntést egy országos népszámlálás megrendezéséről a háború során elszennvedett emberi és vagyoni károk feltérképezése végett;
  3. üdvözli az északi országrész tartományi tanácsának 2013. szeptember 21-én megrendezett első választásait, amelyen a tamil nemzeti szövetség (TNA) pártja elsőprő többséget szerzett;
  4. reméli, hogy az elért béke további eredményekkel jár, tovább erősítve az ország fejlődését és lehetővé téve az állampolgároknak és az egyre több külföldi látogatóknak, hogy teljes mértékben ki tudja használni az ország természeti és kulturális kincseit; hangsúlyozza, hogy a hosszú távú stabilitás valódi megbékélést követel a helyi népesség teljes körű bevonásával;

2013. december 12., csütörtök

5. aggodalommal állapítja meg, hogy a kormány katonai erőinek jelenléte a korábbi háborús övezetekben továbbra is jelentős mértékű, ami az emberi jogok megsértéséhez, többek között földfoglaláshoz vezetett – több mint ezer bírósági ügy van folyamatban a földjüktől megfosztott földtulajdonosok kapcsán –, továbbá ijesztő mérteteket öltött a szemérem elleni erőszak és a nők elleni erőszak egyéb formái, különösen szem előtt tartva a több tízezer háborús özvegy kiszolgáltatott helyzetét;
6. helyesli az LLRC-ajánlások végrehajtására irányuló nemzeti cselekvési tervet, és felszólítja a kormányt, hogy növelje erőfeszítéseit az ajánlások teljes körű végrehajtása érdekében, nevezetesen végezzen hitelt érdemlő vizsgálatot a törvénytelen kivégzésekre és erőszakos eltüntetésekre utaló állítások kapcsán, vonja ki az összes katonai erőt Srí Lanka északi részéről, indítson be a földviták megoldására irányuló pártatlan mechanizmust, értékelje újra fogvatartási politikáit, erősítse meg az egykor független civil intézményeket, mint a rendőrséget, az igazságszolgáltatási és emberi jogi bizottságot, valamint kössön hosszú távú politikai megegyezést a hatáskörök tartományok számára történő átruházásáról; felszólítja az elnöki vizsgálóbizottságot, hogy ne csak az északi és keleti tartományokban történt eltűnési esetekkel foglalkozzon, hanem az ország többi részén törtétekkel is;
7. mély aggodalmának ad hangot a (többek között a biztonsági erők által elkövetett) megfélemlítésekről és emberijog-sértésekről, törvénytelen kivégzésekről, kínzásról, a szólásszabadság, az egyesülési jog és a békés gyülekezés jogának megsértéséről, az emberijog-védők, a civil társadalom tagjai és az újságírók elleni megtorlásokról, a bírói függetlenség és a jogállamiság fenyegetettségéről, valamint a valláson vagy meggyőződésen alapuló hátrányos megkülönböztetésről szóló, folyamatosan érkező beszámolók hallatán; felszólítja a Srí Lanka-i kormányt, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket;
8. üdvözli a kormány nemrégiben tett fellépését, hogy kivizsgálja egyrészt az éhezés elleni francia jótékonyági segélyszervezet 17 tagjának kormányerők általi állítólagos meggyilkolását az északon fekvő Muttur városában, másrészt 2006-ban öt fiatal Trincomaleében történő meggyilkolását; sürgeti a hatóságokat, hogy minden tőlük telhetőt tegyenek meg a mézslárlások elkövetőinek bíróság elé állítása érdekében;
9. nyomatékosan kéri a Srí-Lanka-i kormányt, hogy tegyen eleget a nemzetközi emberi jogot és humanitárius jogot sértő, állítólagosan elkövetett háborús bűnök elszámoltathatóságára vonatkozó felszólításoknak azáltal, hogy független és megbízható vizsgálatokat indít a 2014. márciusi állítólagos jogsértésekre vonatkozóan, ellenkező esetben az ENSZ-nek kell nemzetközi vizsgálatot indítania;
10. ösztönzi a Srí-Lanka-i kormányt, hogy dolgozzon ki hatékony tanúvédelmi törvényt annak érdekében, hogy az ilyen jellegű bűncselekmények tanúi megfelelő védelmet kapjanak;
11. elismerően szól a Srí-Lanka-i hadsereg és nemzetközi NGO-k – például a Halo Trust – aknamentesítő tevékenységéről, és elismeri az EU által nyújtott jelentős mértékű pénzügyi támogatást, valamint az Egyesült Királyság által bejelentett további pénzügyi segítségnyújtást; nyomatékosan kéri a Srí-Lanka-i kormányt és a fegyveres erőket, valamint az Uniót és tagállamait, hogy továbbra is biztosítsák a szükséges forrásokat a taposóaknak eltávolításához; amelyek jelenléte komolyan akadályozza a rehabilitációt és a gazdasági felépülést; ismételten felszólítja Srí-Lankát, hogy csatlakozzon a taposóaknak betiltásáról szóló Ottawai Egyezményhez;
12. aggodalommal veszi tudomásul, hogy az Európának a terrorizmus EU-n belüli helyzetéről és alakulásáról szóló legutóbbi jelentése szerint az LTTE, amely válogatás nélküli terroristatámadásokat hajtott végre a múltban, még mindig aktívan jelen van nemzetközi szinten;
13. felszólítja az ENSZ-t és tagállamait, hogy körültekintően elemezzék a nemzetközi közösség mulasztásait Srí-Lankán, és tegyenek megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy a jövőben hasonló helyzetben az ENSZ képes legyen sokkal magasabb szinten eleget tenni védelmi és humanitárius feladatainak;
14. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Külügyi Szolgálatnak, az Európai Bizottság alelnökének/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjének, az Európai Unió emberi jogokkal foglalkozó különleges képviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ főtítkárnak, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának, valamint Srí-Lanka kormányának és parlamentjének.